

COBISS®

Kooperativni online bibliografski sistem in servisi

Program

ISSN 1408-8835

2016

izobraževanja

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM®

© 2016 IZUM. Vse pravice pridržane.

KAZALO

I.	Uvod	4
II.	Izobraževanje in usposabljanje za vzajemno katalogizacijo	6
III.	Izobraževanje za lokalne aplikacije COBISS3	11
IV.	Pregled uporabljenih kratic	11
V.	Opis tečajev	12
1.	COBISS/OPAC Online javno dostopni katalogi	12
2.	Uporaba baz podatkov servisa ProQuest	13
3.	Uporaba baz podatkov servisa EBSCOhost (EIFL Direct)	14
4.	Uporaba servisa Web of Science	15
5.	Uporaba servisa Scopus	16
6.	Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – začetni tečaj	17
7.	Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – ažuriranje CONOR	18
8.	Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj	19
9.	Posebnosti pri obdelavi gradiva za bibliografije raziskovalcev v sistemu COBISS	20
10.	Vrednotenje in vprašanja iz prakse pri vodenju bibliografij v sistemu COBISS.SI	21
11.	Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga	22
12.	Uporaba programske opreme COBISS3/Zaloga – serijske publikacije	23
13.	Uporaba programske opreme za inventuro	24
14.	Uporaba programske opreme COBISS3/Nabava – monografske publikacije	25
15.	Uporaba programske opreme COBISS3/Serijske publikacije – nabava	26
16.	Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja	27
17.	Delavnica COBISS3/Izposoja	28
18.	Uporaba programske opreme COBISS3/Medknjižnična izposoja	29
19.	Delavnica COBISS3/Nabava – osnovni postopki in COBISS3/Elektronski viri	30
20.	Uporaba orodja za izvoz podatkov (izpisi in statistike)	31
VI.	Dodatek A: Seznam tečajev 2016 – pogoji za udeležbo na tečajih in pridobitev pooblastil	32

I. Uvod

Izobraževanje uporabnikov je nepogrešljiva sestavina razvoja vsakega informacijskega sistema, zato temu v IZUM-u posvečamo veliko pozornost. Ob klasičnih tečajih, ki so predstavljeni v tem programu, organiziramo tudi predstavitve novosti ter posebne tečaje preko spleta s širšega področja naše dejavnosti.

Velik del izobraževalne dejavnosti IZUM-a se nanaša na izobraževanje knjižničarjev, še zlasti tistih, ki sodelujejo v sistemu vzajemne katalogizacije in izgrajujejo baze podatkov sistema COBISS.SI. Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo izvajata NUK in IZUM, njuni tečaji pa se dopolnjujejo.

V letu 2016 izvajamo izobraževanje samo še za okolje COBISS3, saj programske opreme za okolje COBISS2 ne dopolnjujemo več. Nadaljuje se usposabljanje knjižničarjev za prehod na programsko opremo COBISS3/Izposoja, tečaji za prehod na programsko opremo COBISS3/Katalogizacija pa niso več predvideni. **Knjižnicam zato priporočamo, da dajo prehodu na okolje COBISS3 ustrezno prioriteto.**

Pred prehodom na programsko opremo COBISS3/Izposoja se morajo knjižničarji udeležiti tečaja *Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja*. Tečaj je obvezen za enega delavca knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Izposoja. Sledi priprava *Zapisnika o izposoji*, in namestitev testnega okolja za knjižnico, v katerem se usposobijo tudi sodelavci, ki se izobraževanja niso udeležili. Po prehodu na programsko opremo COBISS3 se dostop do COBISS2 ukine. Vse potrebne aktivnosti (izvedba posameznih tečajev in prehod) so izvedeni po vnaprej dogovorjenih terminih.

Tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga* je namenjen začetnikom v sistemu COBISS.SI, ki še niso seznanjeni s programsko opremo COBISS3 in formatom COMARC/H. Tečaj traja 2 dni, udeleženci pa na tečaju spoznajo:

- osnovna navodila za delo s programsko opremo COBISS3,
- osnove iskanja in prevzemanja zapisov iz vzajemne baze v lokalno bazo podatkov s programsko opremo COBISS3,
- format COMARC/H,
- osnove za delo s programsko opremo COBISS3/Zaloga.

Za uporabo COBISS/OPAC-a in drugih informacijskih virov (ProQuest, Web of Science, Scopus, EBSCOhost) bomo tudi letos izvajali brezplačno učenje preko spleta.

Tečaji potekajo v prostorih IZUM-a, v Mariboru na Prešernovi 17. Število udeležencev na posameznem tečaju je omejeno na 14, kot je delovnih postaj v učilnici. Enodnevni tečaji potekajo od 9.00 do 16.30, večdnevni tečaji pa prvi dan od 9.00 do 16.30, vse naslednje dni pa od 8.00 do 15.30.

Zaradi zagotovitve minimalnega števila udeležencev priporočamo prijavo najmanj 7 dni pred napovedanim začetkom. Najkasneje 5 dni pred začetkom bodo kandidati obveščeni, ali bo tečaj izveden ali ne. Če bo tečaj odpovedan zaradi premajhnega števila prijav (manj kot 8 udeležencev), bo kandidatom po elektronski pošti ponujena možnost prijave na naslednji termin, če pa bo tečaj izveden, bo za vse udeležence na portalu Izobraževanje omogočen tudi dostop do učnega gradiva.

Udeležba na tečaju je kandidatu zagotovljena šele, ko knjižnica pošlje naročilnico zanj ali ko je poravnana znesek kotizacije. Zaradi omejenega števila udeležencev na tečaju je

pomembno, da je to storjeno čim prej. Znesek kotizacije je treba nakazati na IZUM-ov podračun št. 01100-6030346958, odprt pri UJP Slovenska Bistrica.

Po opravljenem tečaju si lahko udeleženci natisnejo potrdila o udeležbi na tečaju. Za klasični tečaj velja, da ga je kandidat opravil, če je prisostvoval celotnemu tečaju, za spletni tečaj pa velja, da mora biti zaključni preizkus opravljen z več kot 50-odstotno uspešnostjo. Potrdila se generirajo nekaj dni po zaključku tečaja (odložena so na portalu Izobraževanje na povezavi *Klasični tečaji/Moji dogodki* ali *Spletni tečaji/Moji dogodki*), obenem pa se v centralni register uporabnikov (v osebne mape tečajnikov) programsko vpišejo ustrezna pooblastila za delo v sistemu COBISS.SI. Ko so pooblastila dodeljena, jih na uporabniško ime v posamezni knjižnici prenese skrbnik lokalnih aplikacij.

Pri podeljevanju pooblastil za lokalne aplikacije COBISS3 zadošča, da se tečaja udeleži en sodelavec iz knjižnice. Z opravljenim tečajem postane odgovoren za posamezno lokalno aplikacijo, knjižnica oziroma odgovorna oseba v knjižnici pa s tem dobi pravico in odgovornost za dodeljevanje ustreznih pooblastil tudi drugim sodelavcem. Seveda je pri tem treba poskrbeti za ustrezno usposabljanje z internim izobraževanjem. Če sodelavec, ki se je udeležil tečaja in je odgovoren za posamezno lokalno aplikacijo, ni več zaposlen v knjižnici, je treba v IZUM sporočiti ime druge osebe, ki bo v prihodnje odgovorna za aplikacijo.

Cena tečaja na dan znaša 85,40 EUR z DDV, izjemoma 70 EUR brez DDV, kar velja za naslednje tečaje:

- *Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – začetni tečaj,*
- *Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj,*
- *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga,*
- *Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja,*
- *Delavnica COBISS3/Izposoja.*

Tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga* je ob vključitvi knjižnice v okolje COBISS3 za eno osebo brezplačen.

Natančnejše informacije o terminih, trajanju, programu, literaturi, potrebnem predznanju za udeležbo na tečaju, predavateljih ter opombe so navedene pri posameznem tečaju. Seznam tečajev, ki so pogoj za opravljanje drugega tečaja, in enakovrednih tečajev iz preteklih let, je objavljen v Dodatku A.

Vsebina programa izobraževanja je dostopna preko IZUM-ovega spletnega strežnika (<http://izobrazevanje.izum.si/>), za vse dodatne informacije pa pokličite na telefonsko številko 02 2520 379 (oddelek Izobraževanje) ali pišite na e-naslov podpora@izum.si.

II. Izobraževanje in usposabljanje za vzajemno katalogizacijo

Izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev za delo v sistemu vzajemne katalogizacije izvajata NUK in IZUM. Odgovornost NUK-a so predvsem katalogizacijska pravila, medtem ko je IZUM odgovoren za formate COMARC in programsko opremo za vzajemno katalogizacijo. Vendar je treba vedeti, da v praksi strogo ločevanje odgovornosti ni možno, saj so katalogizacijska pravila, formati COMARC in programska oprema za vzajemno katalogizacijo COBISS tesno povezani in soodvisni.

Pogoji za sodelovanje v sistemu vzajemne katalogizacije COBISS.SI so opredeljeni v dokumentu Ugotavljanje usposobljenosti za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI (21. 6. 2012). Knjižničarji lahko v času izobraževanja in usposabljanja za vzajemno katalogizacijo pridobijo dovoljenja s pripadajočimi pooblastili:

- dovoljenje A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig) ter za kreiranje zbirnih zapisov in zapisov za izvedena dela
- dovoljenje B1 za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov
- dovoljenje B2 za vzajemno katalogizacijo kontinuiranih virov
- dovoljenje C za vzajemno katalogizacijo neknjižnega gradiva
- dovoljenje D za vzajemno katalogizacijo antikvarnega gradiva

Vsa navedena dovoljenja vključujejo tudi pooblastila za prevzemanje zapisov iz formata MARC 21 in pooblastila za redakcijo zapisov v COBIB. Katalogizatorji, ki zapise samo prevzemajo iz vzajemne baze podatkov COBIB, navedenih dovoljenj ne potrebujejo.

Leta 2015 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1A). V skladu z ZKnj-1A bodo v letu 2016 na novo definirani pogoji za pridobitev dovoljenj za vzajemno katalogizacijo. Do takrat se v postopek za pridobivanje dovoljenj za vzajemno katalogizacijo lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- imajo univerzitetno izobrazbo bibliotekarske smeri ali
- imajo univerzitetno izobrazbo druge smeri in opravljen bibliotekarski izpit.

Knjižnice in katalogizatorji, ki sodelujejo v sistemu vzajemne katalogizacije, se morajo zavedati, da njihovo delo vpliva tudi na delo katalogizatorjev drugih knjižnic v sistemu, zato je ustrezna usposobljenost katalogizatorjev in zagotavljanje kakovosti bibliografskih in normativnih baz podatkov odločilnega pomena.

Kako pridobiti posamezno dovoljenje za vzajemno katalogizacijo in v kakšnem zaporedju se je treba udeležiti tečajev v NUK-u in v IZUM-u, je opisano v nadaljevanju.

1. Pridobitev dovoljenja A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig)

Knjižničar, ki želi aktivno sodelovati v sistemu vzajemne katalogizacije, se mora najprej usposobiti za katalogizacijo monografskih publikacij (knjig) in pridobiti dovoljenje A, ki vključuje tudi pooblastila za kreiranje in redigiranje zbirnih zapisov ter zapisov za izvedena dela.

1.1 Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – začetni tečaj (IZUM, 5 dni)

Kandidat se mora najprej udeležiti tečaja *Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – začetni tečaj* v IZUM-u. Na tečaju se kandidati seznanijo z osnovnimi načeli sistema vzajemne katalogizacije COBISS, formatom COMARC/B za bibliografske podatke, osnovami formata COMARC/A za normativne podatke ter s programsko opremo COBISS3/Katalogizacija.

Po opravljenem tečaju dobi kandidat uporabniško ime in pooblastilo za kreiranje in redigiranje zapisov za monografske publikacije (knjige) v testnem okolju vzajemne katalogizacije, ki je namenjeno praktičnemu usposabljanju. Kandidat v tem okolju samostojno kreira najmanj 30 bibliografskih zapisov in njim pripadajoče normativne zapise.

1.2 Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI (NUK, 5 dni)

Kandidat se mora v NUK-u čim prej (najkasneje pa pred oddajo vloge za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig)) udeležiti tečaja *Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI*, na katerem poglobi in razširi svoje znanje o katalogizacijskih pravilih.

1.3 Preizkus znanja za podelitev dovoljenja A

Ko uredniki iz IZUM-a in NUK-a verificirajo 30 testnih zapisov, se kandidat lahko prijavi na preizkus znanja. Dovoljenje A pridobi z uspešno opravljenim preizkusom.

Po podelitvi dovoljenja A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig) je treba vsakemu katalogizatorju začetniku določiti mentorja, ki nadzoruje kakovost njegovih zapisov najmanj 12 mesecev po pridobitvi dovoljenja. Če ima knjižnica samo enega katalogizatorja, ki je obenem začetnik, oziroma nima primerne kandidata za mentorja, za mentorstvo poskrbita NUK in IZUM.

2. Pridobitev pooblastil za ažuriranje normativne baze podatkov CONOR

Potem ko katalogizator pridobi dovoljenje A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig), se lahko začne usposablјati za kreiranje in redigiranje normativnih zapisov za imena avtorjev v bazi podatkov CONOR. V ta namen se mora udeležiti najprej tečaja v NUK-u, potem pa še v IZUM-u.

2.1 Tečaj za urednike baze podatkov CONOR (NUK, 1 dan)

Katalogizator na tečaju poglobi in razširi svoje znanje o pravilih za določanje in oblikovanje normativnih ter variantnih oblik imen avtorjev.

2.2 Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – ažuriranje CONOR (IZUM, 1 dan)

Katalogizator se podrobneje seznanja s formatom COMARC/A za normativne podatke ter s postopki normativne kontrole v okviru programske opreme COBISS3/Katalogizacija.

Po opravljenem tečaju pridobi katalogizator pooblastila za ažuriranje in redakcijo polnih normativnih zapisov v bazi podatkov CONOR.

3. Pridobitev dovoljenj B1, B2, C in D za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov, kontinuiranih virov, neknjižnega gradiva in antikvarnega gradiva

Katalogizator, ki želi pridobiti dovoljenje B1 za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov in B2 za katalogizacijo kontinuiranih virov, se mora najprej udeležiti ustreznega tečaja v NUK-u, nato pa še nadaljevalnega tečaja katalogizacije v IZUM-u.

Katalogizator, ki želi pridobiti dovoljenje C za vzajemno katalogizacijo neknjižnega gradiva, se mora udeležiti ustreznega tečaja v NUK-u, priporočljiva pa je tudi udeležba na nadaljevalnem tečaju katalogizacije v IZUM-u.

Izobraževanje in usposabljanje za pridobitev dovoljenja D za vzajemno katalogizacijo antikvarnega gradiva izvaja samo NUK.

3.1 Katalogizacija sestavnih delov, člankov (NUK, 2 dni)

Katalogizator na tečaju poglobi in razširi svoje znanje o katalogizaciji sestavnih delov.

3.2 Katalogizacija kontinuiranih virov (NUK, 4 dni)

Katalogizator na tečaju poglobi in razširi svoje znanje o katalogizaciji kontinuiranih virov.

3.3 Katalogizacija neknjižnega gradiva (NUK, 1 dan za izbrano vrsto gradiva)

Katalogizator na tečaju poglobi in razširi svoje znanje o katalogizaciji neknjižnega gradiva. Izvedba tečaja se prilagodi številu udeležencev.

Po opravljenem tečaju dobi katalogizator pooblastila za kreiranje in redigiranje zapisov za neknjižno gradivo v testnem okolju vzajemne katalogizacije, ki je namenjeno praktičnemu usposabljanju. Katalogizator v tem okolju samostojno kreira najmanj 10 bibliografskih zapisov in njim pripadajoče normativne zapise.

3.4 Katalogizacija antikvarnega knjižnega gradiva (NUK, 2 dni)

Katalogizator na tečaju poglobi in razširi svoje znanje o katalogizaciji antikvarnega knjižnega gradiva. Izvedba tečaja se prilagodi številu udeležencev.

Po opravljenem tečaju dobi katalogizator pooblastila za kreiranje in redigiranje zapisov za antikvarno gradivo v testnem okolju vzajemne katalogizacije, ki je namenjeno praktičnemu usposabljanju. Katalogizator v tem okolju samostojno kreira najmanj 10 bibliografskih zapisov in njim pripadajoče normativne zapise.

3.5 Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj (IZUM, 5 dni)

Katalogizator na tečaju poglobi in razširi svoje znanje o formatu COMARC/B za bibliografske podatke in o programski opremi COBISS3/Katalogizacija.

Tečaj je obvezen za katalogizatorje, ki želijo pridobiti dovoljenji B1 in B2 za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov in kontinuiranih virov.

Po opravljenem tečaju dobi katalogizator pooblastila za kreiranje in redigiranje zapisov za sestavne dele in kontinuirane vire v testnem okolju vzajemne katalogizacije, ki je namenjeno praktičnemu usposabljanju. Katalogizator v tem okolju samostojno kreira po 10 bibliografskih zapisov za posamezno vrsto gradiva in njim pripadajoče normativne zapise.

3.6 Preizkus znanja za pridobitev dovoljenj B1, B2, C in D

Ko redaktorji IZUM in NUK verificirajo 10 testnih zapisov (za posamezno vrsto gradiva), se kandidat lahko prijavi na preizkus znanja. Preizkus lahko po želji opravlja za vsako dovoljenje posebej ali za več dovoljenj hkrati. Dovoljenja B1, B2, C in D pridobi z uspešno opravljenim preizkusom.

Vsakemu katalogizatorju začetniku je treba določiti mentorja, ki nadzoruje kakovost njegovih zapisov najmanj 12 mesecev po pridobitvi dovoljenja. Če ima knjižnica samo enega katalogizatorja, ki je obenem začetnik, oziroma če knjižnica nima primerne kandidata za mentorja, za mentorstvo poskrbita NUK in IZUM.

4. Obveščanje in preizkus znanja

Vsa komunikacija glede odprtja uporabniškega imena z dovoljenji (in pripadajočimi pooblastili) v testnem okolju, dostave testnih zapisov, rezultatov verifikacije testnih zapisov ter tečajev in preizkusov znanja poteka po e-pošti.

Predvideni so štirje termini za preizkus znanja za pridobitev dovoljenja A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig) ter štirje termini za preizkus znanja za pridobitev dovoljenj B1, B2, C in D za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov in kontinuiranih virov ter neknjižnega gradiva in antikvarnega gradiva. Preizkusi znanja za dovoljenje A se izvajajo izmenično v NUK-u in IZUM-u, preizkusi znanja za druga dovoljenja pa v NUK-u.

Preizkus znanja se opravlja v okolju COBISS3.

Prijava na preizkus znanja se izvede na portalu Izobraževanje za vsako vrsto gradiva posebej. Prijavo mora IZUM prejeti najmanj 10 dni pred dnevom preizkusa znanja, morebitno odjavo pa najmanj 3 dni pred dnevom preizkusa znanja.

Cena preizkusa znanja v enem terminu znaša 21,00 EUR (DDV se ne obračunava).

Pregled terminov je prikazan v tabeli 1.

Dovoljenje	Termin	Lokacija	Čas
A	19. 2. 2016	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
A	20. 5. 2016	IZUM – predavalnica 101, Prešernova 17, Maribor	9.00
A	30. 9. 2016	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
A	18. 11. 2016	IZUM – predavalnica 101, Prešernova 17, Maribor	9.00
B, C, D	5. 2. 2016	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
B, C, D	16. 5. 2016	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
B, C, D	23. 9. 2016	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
B, C, D	16. 12. 2016	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00

Tabela 1: Termini za preizkus znanja

III. Izobraževanje za lokalne aplikacije COBISS3

Izobraževanje knjižničarjev iz knjižnic, ki se na novo vključujejo v sistem COBISS.SI, se začne s tečajem *Uporaba programske opreme COBISS3/Prezemanje zapisov in zaloga*.

Na tečaju knjižničarji spoznajo osnove programske opreme COBISS3, načine identifikacije in prevzemanja zapisov iz vzajemne baze podatkov, format COMARC/H in segment COBISS3/Zaloga. Spoznajo tudi način definiranja *zapisnika o zalogi*, ki je pogoj za namestitvev lokalne baze podatkov posamezne knjižnice v pravo okolje.

Izobraževanje se običajno nadaljuje s tečajem *Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja*, ki je namenjen knjižničarjem iz knjižnic, ki v sistem prehajajo iz programske opreme COBISS2/Izposoja, in tistim knjižničarjem, katerih knjižnice se na novo vključujejo v programsko opremo COBISS3/Izposoja.

Za knjižnice, ki se v segment COBISS3/Izposoja vključujejo na novo in bodo uporabljale le omejeni nabor programskih funkcij, pa je namenjena *Delavnica COBISS3/Izposoja* (gl. podrobnosti v programu delavnice).

Usposabljanje knjižničarjev za avtomatizacijo osnovnih lokalnih funkcij knjižnice (upravljanje z zalogo in izposoja) lahko traja 5 dni ali 3 dni za tiste knjižnice, ki se na novo vključujejo v sistem COBISS.SI. Knjižničarji morajo opraviti dvodnevni tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prezemanje zapisov in zaloga* ter tridnevni tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja* ali enodnevno *Delavnico COBISS3/Izposoja*.

Trajanje nadaljnjega usposabljanja knjižničarjev za delo v okolju COBISS3 je odvisno od področja njihovega dela in od tega, ali se želijo usposobiti za en segment ali več segmentov programske opreme COBISS3.

IV. Pregled uporabljenih kratic

- LOAN – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Izposoja
- RPT – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Izpisi
- ILL – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Medknjižnična izposoja
- ACQ – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Nabava
- S – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Serijske publikacije
- ADM – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Upravljanje aplikacij
- HLD – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Zaloga
- CRO – skupina pooblastil v segmentu COBISS3/Blagajna

V. Opis tečajev

1. COBISS/OPAC Online javno dostopni katalogi

TERMINI

- Objavljeni so na portalu Izobraževanje (<http://izobrazevanje.izum.si/>).

PROGRAM

- osnove
  - baze podatkov
  - iskalni podatki in operacije s podatki
  - iskalni izrazi in iskanje
- servis COBISS/OPAC
  - pregled storitev, dostop in odjava
  - pomoč
- baze podatkov
  - vzajemna baza podatkov in lokalne baze podatkov (katalogi) knjižnic
  - druge baze podatkov v sistemu COBISS.SI in drugi informacijski viri
- osnovno iskanje
  - iskalni obrazec
  - iskanje in rezultati iskanja
  - košarica
- izbirno iskanje
  - iskalni obrazec in iskanje
- ukazno iskanje
  - iskalni obrazec in iskanje
- servis *Moja knjižnica*
  - pregled izposojenega gradiva in podaljšanje
  - rezervacija gradiva
  - medknjižnična izposoja in druge storitve

TEČAJ VODITA

- **Janita Tacer Slana, Aleksandra Rubelj**

OPOMBE

- **Tečaj se izvaja preko spleta.**
- Tečaj je osredotočen na uporabo vzajemne bibliografsko-katalogne baze podatkov COBISS.SI, lokalnih baz podatkov in drugih baz podatkov v okviru COBISS/OPAC-a.
- Tečaj je brezplačen.

2. Uporaba baz podatkov servisa ProQuest

TERMINI

- Objavljeni so na portalu Izobraževanje (<http://izobrazevanje.izum.si>).

PROGRAM

- splošno
  - baze podatkov
  - iskalni podatki
  - operacije s podatki
  - iskalni operatorji
  - iskalni izrazi
  - iskanje po bazah podatkov
- storitve in dostop
- osnovno iskanje
  - iskalni obrazec
  - postopki iskanja
  - rezultati iskanja
  - osnovno iskanje
  - iskanje publikacij
  - pregledovanje po temah
  - preglednica izvedenih iskanj
- napredno iskanje
  - napredno iskanje
  - specializirano iskanje
  - ukazno iskanje

TEČAJ VODITA

- **Aleksandra Rubelj**, Janita Tacer Slana

OPOMBE

- **Tečaj se izvaja preko spleta.**
- Tečaj je osredotočen na uporabo baz podatkov s celotnimi besedili, ki so uporabnikom dostopne na osnovi konzorcijske pogodbe med IZUM-om in servisom ProQuest.
- Tečaj je brezplačen.

3. Uporaba baz podatkov servisa EBSCOhost (EIFL Direct)

TERMINI

- Objavljeni so na portalu Izobraževanje (<http://izobrazevanje.izum.si>).

PROGRAM

- splošno
  - baze podatkov
  - iskalni podatki
  - operacije s podatki
  - iskalni operatorji
  - iskalni izrazi
  - iskanje po bazah podatkov
- storitve in dostop
- osnovno iskanje
  - iskalni obrazci
  - postopki iskanja
  - rezultati iskanja
  - operacije z mapo
  - iskanje
  - iskanje publikacij
  - iskanje po temah
  - preglednica izvedenih iskanj
- specializirano iskanje
- napredno iskanje

TEČAJ VODITA

- **Janita Tacer Slana, Aleksandra Rubelj**

OPOMBE

- **Tečaj se izvaja preko spleta.**
- Tečaj je osredotočen na uporabo baz podatkov s celotnimi besedili EBSCOhost (EIFL Direct), ki so uporabnikom dostopne na osnovi konzorcijske pogodbe.
- Tečaj je brezplačen.

4. Uporaba servisa Web of Science

TERMINI

- Objavljeni so na portalu Izobraževanje (<http://izobrazevanje.izum.si>).

PROGRAM

- splošno
  - baze podatkov
  - iskalni podatki
  - operacije s podatki
  - iskalni operatorji
  - iskalni izrazi
  - iskanje po bazah podatkov
- opis servisa Web of Science in dostop
- uporaba
  - iskanje
  - iskanje po avtorju
  - rezultati iskanja
  - popolni zapis
  - prečiščevanje seznama zadetkov
  - analiziranje rezultatov iskanja
  - preglednica izvedenih iskanj
  - pregled citiranosti
  - iskanje citatov
  - napredno iskanje
  - izbiranje zapisov in upravljanje z njimi

TEČAJ VODITA

- **Aleksandra Rubelj**, Janita Tacer Slana

OPOMBE

- **Tečaj se izvaja preko spleta.**
- Tečaj je osredotočen na uporabo baz podatkov z indeksi citiranosti, ki so na voljo uporabnikom na osnovi konzorcijske pogodbe za dostop do servisa Web of Science.
- Tečaj je brezplačen.

5. Uporaba servisa Scopus

TERMINI

- Objavljeni so na portalu Izobraževanje (<http://izobrazevanje.izum.si>)

PROGRAM

- splošno
  - baze podatkov
  - iskalni podatki
  - operacije s podatki
  - iskalni operatorji
  - iskalni izrazi
  - iskanje po bazah podatkov
- storitve in dostop
- baza Scopus
  - seznam publikacij in operacije z njimi
  - primerjanje publikacij
- iskanje dokumentov
  - iskalni obrazec
  - rezultati iskanja
  - zapis podatkov
  - iskanje
  - analiziranje rezultatov iskanja
  - pregled citiranosti
  - preglednica izvedenih iskanj
- iskanje po avtorjih
- iskanje po organizacijah
- napredno iskanje
  - iskalni obrazec
  - iskanje
- operacije z zapisi

TEČAJ VODITA

- **Aleksandra Rubelj**, Janita Tacer Slana

OPOMBE

- **Tečaj se izvaja preko spleta.**
- Tečaj je osredotočen na uporabo baz podatkov z indeksi citiranosti, ki so na voljo uporabnikom na osnovi konzorcijske pogodbe za dostop do servisa Scopus.
- Tečaj je brezplačen.

6. Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – začetni tečaj

TERMINA

- 23.–27. maj., 21.–25. nov.

TRAJANJE (5 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan); 8.00–15.30 (preostali dnevi)

PROGRAM

- osnovna navodila COBISS3 (uporabniški vmesnik, priključitev, uporabniške nastavitve vmesnika za katalogizacijo)
- priprava na katalogizacijo
- formata COMARC/ B in COMARC/A
- kreiranje zapisa od začetka
- začasno shranjevanje zapisa
- vnos specialnih znakov
- delo v urejevalniku zapisa (dodajanje polj, podpolj, indikatorjev, pretvorba črk ...)
- vpogled v priročnika COMARC/B in COMARC/A
- preostali postopki katalogizacije
- primerjanje zapisov, delo v brskalniku, ukazno iskanje
- prevzemanje zapisov iz COBISS.Net in iz formata MARC 21
- normativna kontrola, kreiranje kratkega normativnega zapisa
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik COMARC/B Format za bibliografske podatke
- priročnik COMARC/A Format za normativne podatke
- priročnik COBISS3/Katalogizacija

POGOJI

- univerzitetna diploma bibliotekarske stroke ali druga univerzitetna diploma in potrdilo o opravljenem bibliotekarskem izpitu ali druga univerzitetna diploma in potrdilo o opravljenem tečaju *Strokovna obdelava knjižničnega gradiva* v NUK-u (treba je predložiti kopijo potrdila)

TEČAJ VODIJO

- **Branko Kurnjek**, Brigita Farkaš, dr. Ema Dornik

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig) ter za prevzemanje zapisov iz formata MARC 21 in za kreiranje kratkih normativnih zapisov za osebna imena v testnem okolju vzajemne katalogizacije

OPOMBE

- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki se usposablja za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig). Priporočljivo ga je obiskati tik pred tečajem *Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI* v NUK-u.
- Po tečaju se lahko knjižničar začne usposabljati v testnem okolju vzajemne katalogizacije.

7. Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – ažuriranje CONOR

TERMIN

- 6. apr., 5. dec.

TRAJANJE (1 dan)

- 9.00–16.30

PROGRAM

- kratek pregled formata COMARC/A
- iskanje po bazi podatkov CONOR
- prevzemanje odgovornosti za normativne zapise
- paketno povezovanje bibliografskih zapisov z normativnim zapisom
- redakcija normativnega zapisa
- brisanje normativnega zapisa
- združevanje normativnih zapisov
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik COMARC/A Format za normativne podatke
- priročnik COBISS3/Katalogizacija

POGOJI

- dovoljenje A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig)
- **opravljen** Tečaj za redaktorje baze podatkov CONOR v NUK-u

TEČAJ VODIJO

- **mag. Gordana Mazić**, mag. Jelka Kos

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za kreiranje in redigiranje polnih zapisov v bazi podatkov CONOR
- za paketno povezovanje bibliografskih zapisov z normativnim zapisom

OPOMBE

- Tečaj je namenjen katalogizatorjem, ki bodo sodelovali pri redakciji baze podatkov CONOR.

8. Uporaba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj

TERMINA

- 11.–15. apr., 17.–21. okt.

TRAJANJE (5 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostali dnevi)

PROGRAM

- format COMARC/B – različne vrste gradiva
- kreiranje in redigiranje bibliografskih zapisov
- kratek pregled formata MARC 21 in preslikava v format COMARC/B
- razreševanje duplikatov
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik COMARC/B Format za bibliografske podatke
- priročnik COMARC/A Format za normativne podatke
- priročnik COBISS3/Katalogizacija
- standardi ISBD za različne vrste gradiva

POGOJI

- dovoljenje A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig)
- **opravljen** tečaj *Katalogizacija sestavnih delov (člankov)* v NUK-u
- **opravljen** tečaj *Katalogizacija kontinuiranih virov* v NUK-u

TEČAJ VODIJO

- **Andreja Krajnc Vobovnik**, mag. Jelka Kos

PRIDOBljena POOBLASTILA

- za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov in kontinuiranih virov v testnem okolju vzajemne katalogizacije

OPOMBE

- Tečaj je obvezen za katalogizatorje, ki želijo pridobiti dovoljenji B1 in B2 za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov in kontinuiranih virov.
- Tečaj je priporočljiv za katalogizatorje, ki želijo pridobiti dovoljenje C za vzajemno katalogizacijo neknjižnega gradiva.

9. Posebnosti pri obdelavi gradiva za bibliografije raziskovalcev v sistemu COBISS¹

TERMINA

- 18. mar., 29. sep.

TRAJANJE (1 dan)

- 9.00–16:30

PROGRAM

- format COMARC/B in posebnosti vodenja bibliografij raziskovalcev
- dodatna navodila za katalogizacijo posameznih bibliografskih enot
- katalogizacija izvedenih del
- dopolnjevanje baze podatkov CORES
- priprava in izpisi bibliografij

LITERATURA

- priročnik COMARC/B Format za bibliografske podatke
- priročnik COBISS3/Katalogizacija

TEČAJ VODIJO

- **Andreja Krajnc Vobovnik**, mag. Jelka Kos, Apolonija Marolt Zupan

POGOJI

- dovoljenje A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig)
- **priporočeno** je dovoljenje B1 za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za ažuriranje baze podatkov CORES v okolju vzajemne katalogizacije

OPOMBE

- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki vodijo osebne bibliografije raziskovalcev.

---

¹ Vsebina je bila do leta 2015 del nadaljevalnega tečaja za vzajemno katalogizacijo.

10. Vrednotenje in vprašanja iz prakse pri vodenju bibliografij v sistemu COBISS.SI

TERMINA

- 1. apr., 3. nov.

TRAJANJE (1 dan)

- 9.00–16:30

PROGRAM

Program tečaja sledi najbolj perečim vprašanjem, ki jih imajo katalogizatorji pri svojem delu. Običajno so to:

- novosti v tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS
- dodatna navodila za katalogizacijo posameznih bibliografskih enot
- bibliografije raziskovalcev in bibliografije, namenjene spremljanju raziskovalne dejavnosti
- novosti v programski opremi Bibliografije in v informacijskem sistemu SICRIS
- vodenje osebnih bibliografij za posamezne vrste izvedenih del
- glavne definicije, koncepti in kategorije iz domače in svetovne prakse pri katalogizaciji elektronskih virov
- druga vprašanja in dileme
- odprta vprašanja

LITERATURA

- COMARC/B, Dodatek F: Vodenje bibliografij v sistemu COBISS
- Tipologija dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS
http://home.izum.si/COBISS/bibliografije/Tipologija_slv.pdf
- Dodatna navodila za katalogizacijo bibliografskih enot za namene vrednotenja raziskovalne uspešnosti (objavljeno v Obvestila in novosti na spletni strani COBISS.SI)
http://home.izum.si/cobiss/obvestila_novosti/

TEČAJ VODITA

- **mag. Gordana Mazić**, Apolonija Marolt Zupan

POGOJI

- dovoljenje A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig)
- **izkušnje** pri vodenju osebnih bibliografij

OPOMBE

- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki vodijo osebne bibliografije raziskovalcev in naletijo pri tem delu na redkejšo in zahtevnejšo vrsto dokumentov.

11. Uporaba programske opreme COBISS3/Prezemanje zapisov in zaloga

TERMINI

- 11.–12. feb., 19.–20. apr., 5.–6. okt., 15.–16. nov.

TRAJANJE (2 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (drugi dan)

PROGRAM

- osnove sistema COBISS.SI in programske opreme COBISS3 (uporabniški vmesnik, osnovni postopki)
- osnove formata COMARC/H
- segment COBISS3/Zaloga
  - nastavitve in uporaba števcov ter lokalnih šifrantov
  - iskanje in prevzemanje zapisov iz vzajemne baze podatkov v lokalno bazo podatkov, dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov
  - vnos podatkov o zalogi, izpis nalepk
- predstavitev izpisov v segmentu COBISS3/Izpisi
- praktično delo

LITERATURA

- priročniki COMARC/H Format za podatke o stanju zaloge, Osnovna navodila COBISS3, COBISS3/Upravljanje aplikacij, COBISS3/Zaloga

POGOJI

- osnovno znanje za delo z osebnim računalnikom in poznavanje dela v okolju Windows

TEČAJ VODIJO

- Nataša Murkovič, Vesna Gašparič, Tatjana Žnidarec

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za iskanje zapisov v vzajemni bazi podatkov, za prevzemanje bibliografskih zapisov iz vzajemne baze podatkov v lokalno bazo podatkov
- za dopolnjevanje lokalnih šifrantov
- za dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov

Knjižnica pridobi tudi možnost dodeljevanja pooblastil skupine HLD (razen pooblastila za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja in pooblastila za kontrolo dotoka), pooblastil skupine RPT (razen pooblastila za izpise v skupini Transakcije) in pooblastil skupine ADM (razen pooblastila za dopolnjevanje lokalnih šifrantov).²

OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega knjižničarja ob vključitvi knjižnice v sistem COBISS.SI. Tečaj je za enega udeleženca brezplačen, kar je možno izkoristiti v letu podpisa pogodbe ali v naslednjem koledarskem letu.
- Tečaj je **obvezen** za knjižničarje, ki bodo iz vzajemne baze podatkov prevzemali zapise za monografske publikacije in dopolnjevali podatke o zalogi.

² Gl. pojasnilo v Pregled uporabljenih kratic na strani 11.

12. Uporaba programske opreme COBISS3/Zaloga – serijske publikacije

TERMIN

- 5.–6. maj

TRAJANJE (2 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (drugi dan)

PROGRAM

- format COMARC/H
- zbirni in podrobni podatki o zalogi serijskih publikacij (polji 998 in 997)
- pregledovanje online kataloga – polje 998
- vzorec izhajanja in vzajemni vzorec izhajanja
- kontrola dotoka
- inventarizacija serijskih publikacij
- vezava zvezkov
- odpisi serijskih publikacij
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik COMARC/H Format za podatke o stanju zaloge
- priročnik COBISS3/Zaloga

POGOJI

- **opravljen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

TEČAJ VODIJO

- **Nataša Murkovič**, Vesna Gašparič, Tatjana Žnidarec

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja
Knjižnica pridobi tudi možnost dodeljevanja pooblastila za kontrolo dotoka.

OPOMBE

- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki nabave serijskih publikacij ne beležijo preko knjigovodskih listin, temveč neposredno z dopolnjevanjem podatkov o zalogi.

13. Uporaba programske opreme za inventuro

TERMINI

- 9. feb., 22. apr., 13. jun., 16. sep., 28. nov.

TRAJANJE (pol dneva)

- 9.00–13.00

PROGRAM

- splošno o inventuri v sistemu COBISS.SI
- pogoji za izvedbo inventure
- priprava okolja za inventuro
- predstavitev in uporaba čitalnikov
- odčitavanje, kontrola in prenos odčitkov
- priprava izpisov
- odpis gradiva
- praktično delo

LITERATURA

- dokument Postopek za izvajanje inventure
- dokument Navodila za namestitev čitalnika Datalogic Skorpion
- dokument Navodila za namestitev čitalnika TTID TT100-B
- dokument Navodila za izvajanje inventure

POGOJI

- **zaželeno** osnovno poznavanje programske opreme COBISS3
- **zaželeno** osnovno poznavanje dela z datotekami v okolju Windows

TEČAJ VODIJO

- **Tanja Žuran Putora**, Nataša Murkovič, Tadej Serdinšek

OPOMBE

- Tečaj je obvezen za knjižničarje iz knjižnic, ki prvič izvajajo inventuro.

14. Uporaba programske opreme COBISS3/Nabava – monografske publikacije

TERMIN

- 23.–25. mar.

TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostala dneva)

PROGRAM

- vzdrževanje podatkov o domači knjižnici, partnerjih in skladih
- nakup gradiva
  - naročanje, prejem in plačilo prejetega gradiva
  - nakup monografskih publikacij v več kosih in enot knjižne zbirke
  - kompleti, priloge
- reklamiranje
  - nedospelo gradivo
  - prejeta gradiva
  - prejeti računi
- drugi načini prejema gradiva (darovi, zamene, obvezni izvodi)
- predstavitev izpisov in poročil za potrebe nabave
- vodenje nabavnih postopkov za e-vire v segmentu COBISS3/Elektronski viri
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik COBISS3/Nabava
- priročnik COBISS3/Elektronski viri

POGOJI

- **opravljen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

TEČAJ VODIJO

- Vesna Gašparič, Tatjana Žnidarec

PRIDOBLJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost dodeljevanja pooblastil iz skupine ACQ.³

OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca iz knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Nabava ali COBISS3/Elektronski viri.
- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki sodelujejo v postopku pridobivanja monografskih publikacij.

³ Gl. pojasnilo v Pregled uporabljenih kratic na strani 11.

15. Uporaba programske opreme COBISS3/Serijske publikacije – nabava

TERMIN

- 19.–21. sep.

TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostala dneva)

PROGRAM

- vzdrževanje podatkov o domači knjižnici, partnerjih in skladih
- izbor za naročanje publikacij
- naročanje publikacij
- plačilo publikacij
- odpovedi
- reklamiranje manjkajočih zvezkov
- beleženje prilog
- evidenca in kontrola dotoka nenaročenih publikacij
- predstavitev izpisov in poročil za potrebe nabave
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik COBISS3/Serijske publikacije

POGOJI

- **opravljen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Zaloga – serijske publikacije*

TEČAJ VODIJO

- Vesna Gašparič, Tatjana Žnidarec

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost dodeljevanja pooblastil iz skupine S.⁴

OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca iz knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Serijske publikacije.
- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki so odgovorni za nabavo serijskih publikacij.

---

⁴ Gl. pojasnilo v Pregled uporabljenih kratic na strani 11.

16. Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja

TERMINI

- 25.–27. jan., 11.–13. maj., 30. nov.–2. dec. (IZUM); 12.–14. sep. (NUK)

TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostala dneva)

PROGRAM

- splošno o programski opremi COBISS3
- uporabniški vmesnik (brskalnik, iskalnik, urejevalnik, pregledovalnik)
- COBISS3/Upravljanje aplikacij (domača knjižnica, partnerji ...)
- nastavitve (določanje uporabniških destinacij ...)
- osnovna navodila za delo s programsko opremo COBISS3/Izposoja
- vzdrževanje parametrov izposoje za domačo knjižnico
- evidenca članov in paketno brisanje neaktivnih članov
- izposoja gradiva domače knjižnice (na dom oz. v čitalnico)
- iskanje po lokalnem katalogu in vpogled v stanje gradiva
- vračanje gradiva, podaljšanje roka izposoje in sprememba datuma vrnitve
- rezervacije gradiva in priprava naročil preko COBISS/OPAC-a
- priprava in izdelava opominov
- drugi postopki
- blagajniško poslovanje
- predstavitev izpisov za potrebe izposoje s programsko opremo COBISS3/Izposoja
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik Osnovna navodila COBISS3
- priročnik COBISS3/Izposoja
- priročnik COBISS3/Upravljanje aplikacij

POGOJI

- **zaželen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

TEČAJ VODITA

- **mag. Dušan Stošič**, Tanja Žuran Putora

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za dopolnjevanje lokalnih šifrantov

Knjižnica pridobi tudi možnost dodeljevanja pooblastil skupine LOAN (razen pooblastila, s katerim se uporabnikom dodeljuje dostop do baze podatkov OCLC), pooblastil skupine CRO in pooblastil skupine ADM (razen pooblastila za dopolnjevanje lokalnih šifrantov).⁵

OPOMBE

- Tečaj je namenjen knjižničarjem iz knjižnic, ki se na novo vključujejo v COBISS3/Izposoja, in tistim, katerih knjižnice so pred tem uporabljale programsko opremo COBISS2/Izposoja.
- Tečaj je **obvezen** za enega delavca iz knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Izposoja.

⁵ Gl. pojasnilo v Pregled uporabljenih kratic na strani 11.

17. Delavnica COBISS3/Izposoja

TERMINI

- po dogovoru

TRAJANJE (1 dan)

- 9.00–16.30

PROGRAM

- vpis članov in sprememba podatkov
- izposoja gradiva
- iskanje po lokalnem katalogu in vpogled v stanje gradiva
- vračanje gradiva, podaljšanje roka izposoje in sprememba datuma vrnitve
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik Osnovna navodila COBISS3
- priročnik COBISS3/Izposoja
- priročnik COBISS3/Upravljanje aplikacij

POGOJI

- **zaželen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

TEČAJ VODITA

- **Tanja Žuran Putora**, mag. Dušan Stošič, Tadej Serdinšek

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost omejenega dodeljevanja pooblastil skupine LOAN,⁶ saj po tej delavnici **ne more** samostojno:

- urejati parametrov izposoje (časovne parametre, omejitve števila izposoj, nastavitve e-obveščanja,...) in vzdrževanje šifrantov
- paketno brisati neaktivne člane skladno z *Zakonom o varstvu osebnih podatkov*
- uporabljati blagajniškega poslovanja
- izdelovati opominov, urejati seznamov rezervacij
- vpisovati članov kategorije pravne osebe, evidentirati posebnega članstva

OPOMBE

- Delavnica je namenjena knjižničarjem iz knjižnic, ki se na novo vključujejo v COBISS3/Izposoja, in uporabljajo samo omejeni nabor programskih funkcij, naštetih pod naslovom Program. Več programskih funkcij predstavlja tečaj št. 16.
- Delavnica je **obvezna** za enega delavca iz knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Izposoja.

⁶ Gl. pojasnilo v Pregled uporabljenih kratic na strani 11.

18. Uporaba programske opreme COBISS3/Medknjižnična izposoja

TERMIN

- 26.–28. okt.

TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan); 8.00–15.30 (preostala dneva)

PROGRAM

- splošno o programski opremi COBISS3
- uporabniški vmesnik (brskalnik, iskalnik, urejevalnik, pregledovalnik)
- COBISS3/Upravljanje aplikacij (domača knjižnica, partnerji ...)
- nastavitve (določanje uporabniških destinacij ...)
- vzdrževanje podatkov o domači knjižnici, partnerjih in v ceniku
- prevzem naročnikovega zahtevka
- rezervacija gradiva domače knjižnice (katalog ...)
- naročanje gradiva
- prejem gradiva
- dobava gradiva naročniku
- vračilo gradiva
- obveščanje
- drugi postopki
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik Osnovna navodila COBISS3
- priročnik COBISS3/Medknjižnična izposoja
- priročnik COBISS3/Upravljanje aplikacij

POGOJI

- **zaželen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

TEČAJ VODITA

- **mag. Dušan Stošič**, Tanja Žuran Putora

PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost dodeljevanja pooblastil skupine ILL in pooblastil skupine ADM (razen pooblastila za dopolnjevanje lokalnih šifrantov).⁷

OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca iz knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Medknjižnična izposoja.
- Tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Medknjižnična izposoja* uporablja bazo podatkov za tečaje v povezavi z vključenim segmentom COBISS3/Izposoja. Na tečaju ne bo prikazano delo v medknjižnični izposoji v povezavi s segmentom COBISS2/Izposoja.

⁷ Gl. pojasnilo v Pregled uporabljenih kratic na strani 11.

19. Delavnica COBISS3/Nabava – osnovni postopki in COBISS3/Elektronski viri

TERMINI

- po dogovoru

TRAJANJE (1 dan)

- 9.00–16.30

PROGRAM

- vzdrževanje podatkov o domači knjižnici, partnerjih in skladih
- nakup gradiva
  - naročanje gradiva
  - prejem naročenega gradiva
  - plačilo prejetega gradiva
- vodenje nabavnih postopkov za e-vire v programski opremi COBISS3/Elektronski viri
- praktično delo

LITERATURA

- priročnik COBISS3/Nabava
- priročnik COBISS3/Elektronski viri

POGOJI

- **opravljen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

TEČAJ VODITA

- Vesna Gašparič, Tatjana Žnidarec

PRIDOBLJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost dodeljevanja pooblastil iz skupine ACQ.⁸

OPOMBE

- Delavnica je **obvezna** za enega delavca iz knjižnice, ki bo uporabljala osnovne postopke nakupa v programski opremi COBISS3/Nabava in COBISS3/Elektronski viri.

---

⁸ Gl. pojasnilo v Pregled uporabljenih kratic na strani 11.

20. Uporaba orodja za izvoz podatkov (izpisi in statistike)

TERMINI

- po dogovoru

TRAJANJE (1 dan)

- 9.00–16.30

PROGRAM

- predstavitev orodja za izvoz podatkov
  - priprava definicije za izvoz podatkov (priprava poizvedb, izbira atributov)
  - izvoz podatkov
  - druge možnosti
  - uvoz v MS Excel
- uporaba orodja za izvoz podatkov
  - uporaba podatkov za pripravo izpisov in preglednic
  - uporaba podatkov za pripravo statističnih podatkov
- praktično delo

LITERATURA

- Navodila *Orodje za izvoz podatkov, V1.0*

POGOJI

- **dobro** poznavanje programske opreme COBISS3
- **izkušnje** pri pripravi statistik in izpisov
- **zaželeno** napredno poznavanje uporabe MS Excel

TEČAJ VODIJO

- **mag. Zdenka Kamenšek**, Bojana Lešnik, mag. Dušan Stošič

OPOMBE

- Delavnica je namenjena vsem, ki se želijo naučiti, kako z orodjem za izvoz podatkov:
  - poiskati, izbrati in izvoziti podatke, ki jih s standardnimi metodami in izpisi v COBISS3 ni mogoče pridobiti oz. pripraviti,
  - pripravljati izpise in statistike, ki bodo prilagojene individualnim zahtevam in potrebam posamezne knjižnice.
- Podatke je mogoče izvoziti le iz programske opreme COBISS3.

VI. Dodatek A: Seznam tečajev 2016 – pogoji za udeležbo na tečajih in pridobitev pooblastil

V osnovnih alinejah so podčrtani naslovi vseh tečajev, ki so v Programu izobraževanja 2016 pogoj za udeležbo na drugem tečaju ali pridobitev določenega pooblastila. V vrstici niže je v oklepaju navedeno, na katere tečaje ali pooblastila se pogoj nanaša. V zamaknjenih alinejah so v običajnem tisku navedeni enakovredni tečaji, s katerimi lahko pogoj prav tako izpolnimo, kadar nimamo opravljenega tečaja, navedenega v osnovni alineji.

Izpolnitev pogojev za udeležbo na tečajih dokazuje knjižničar na naslednji način:

- če je bil tečaj opravljen v NUK-u, je treba skenirano potrdilo poslati po e-pošti ali fotokopijo originalnega potrdila po klasični pošti,
- če je bil tečaj opravljen v IZUM-u, so podatki od leta 2005 dalje v evidenci IZUM-a, za tečaje pred letom 2005 pa je treba poslati po e-pošti ime, priimek knjižničarja in podatke o opravljenem tečaju.

Tečaji v NUK-u

- Strokovna obdelava knjižničnega gradiva (5 dni), 2000–
(tečaj COBISS3/Katalogizacija – začetni tečaj)
  - *Tečaj za strokovno obdelavo knjižničnega gradiva (5 dni), 1997–1999*
- Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI (5 dni), 2007–
(dovoljenje A za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig))
  - *Tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS2/Katalogizacija monografij (5 dni), 2005–2006*
  - *Tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS/Katalogizacija monografij (3 dni), 1997–2004*
- Katalogizacija kontinuiranih virov (4 dni), 2016–
(tečaj COBISS3/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj)
  - *Katalogizacija kontinuiranih virov (3 dni), 2006–2015*
  - *Katalogizacija serijskih publikacij (3 dni), 1999–2005 + Katalogizacija integrirnih virov (1 dan), 2007*
  - *Katalogizacija serijskih publikacij v sistemu COBISS (3 dni), 1997–1998 + Katalogizacija integrirnih virov (1 dan), 2007*
- Katalogizacija sestavnih delov (člankov) (2 dni), 2016–
(tečaj COBISS3/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj)
  - *Katalogizacija sestavnih delov (člankov) (1 dan), 2007–2015*
  - *Obdelava članka (1 dan), 2005–2006*
  - *Obdelava članka (2 dni), 1999–2004*
  - *Obdelava članka v sistemu COBISS (2 dni), 1997–1998*

- Tečaj za urednike baze podatkov CONOR (1 dan), 2005–
(tečaj COBISS3/Katalogizacija – ažuriranje CONOR)

Tečaji v IZUM-u:

- COBISS3/Katalogizacija – ažuriranje CONOR (1 dan), 2013–
(pooblastili za kreiranje in redigiranje polnih zapisov v bazi podatkov CONOR ter za paketno povezovanje bibliografskih zapisov z normativnim zapisom)
- COBISS3/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj (5 dni), november 2012–
(pooblastila v testnem okolju za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov in kontinuiranih virov)
- Posebnosti pri obdelavi gradiva za bibliografije raziskovalcev v sistemu COBISS
(pooblastilo za ažuriranje baze podatkov CORES v okolju vzajemne katalogizacije)
- COBISS3/Katalogizacija – začetni tečaj (5 dni), 2011–
(pooblastila v testnem okolju za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig))
- COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga (2 dni), 2016–
(tečaji: COBISS2/Izpis – statistike prirasta gradiva, COBISS3/Zaloga – serijske publikacije, COBISS3/Nabava – monografske publikacije, COBISS3/Medknjižnična izposoja, COBISS3/Izposoja)
(pooblastila za prevzemanje bibliografskih zapisov iz vzajemne baze podatkov v lokalno bazo podatkov, dopolnjevanje lokalnih šifrantov in dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov)
  - COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga (3 dni), 2007–2015
  - Prevzemanje zapisov in zaloga (4 dni), 2006
  - COBISS3/Osnovna navodila (1 dan), 2001–2008 + COBISS3/Zaloga (1 dan), 2005–2008
- COBISS3/Zaloga – serijske publikacije (2 dni), 2006–
(tečaj COBISS3/Serijske publikacije – nabava)
(pooblastilo za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja)
- COBISS3/Serijske publikacije – nabava (3 dni), 2006–
(pooblastilo za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja)

Izdal

IZUM

Institut informacijskih znanosti
2001 Maribor, Prešernova 17, Slovenija

telefon: +386 (0)2 2520 331
telefaks: +386 (0)2 2524 334
e-pošta: podpora@izum.si
spletni naslov: <http://www.izum.si/>

pomoč po telefonu:

od ponedeljka do petka od 7.30 do 21.00
ob sobotah od 7.30 do 13.00
+386 (0)2 25 20 333

